Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på pl av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

polska

Swipe to change

Typer av juristyrken

Polen

Här hittar du en översikt över juristyrkena i Polen.

Det finns ingen officiell översättning av den språkversion du tittar på.
Här kommer du till en maskinöversatt version av innehållet. Maskinöversättningen tillhandahålls enbart för att bidra till förståelsen av texten. Ägaren av sidan tar inget som helst ansvar för kvaliteten på den maskinöversatta texten.

-----svenska-----bulgariskaspanskatjeckiskadanskatyskaestniskagrekiskaengelskafranskakroatiskaitalienskalettiska litauiskaungerskamaltesiskanederländskaportugisiskarumänskaslovakiskaslovenskafinska

Åklagare

Organisation

Nedan beskrivs den allmänna åklagarmyndigheten och andra därmed sammanhängande organ (jfr. lagen av den 9 oktober 2009).
Den allmänna åklagarmyndigheten i Polen består av
Riksåklagaren (*Prokurator Generalny*)
åklagare i allmänna enheter inom åklagarmyndigheterna och militära åklagare som är ansvariga gentemot riksåklagaren,
åklagarna vid Institutet för nationell hågkomst och **kommissionen för beivrande av brott mot den polska nationen.**
Riksåklagarämbetet är det högsta ämbetet i åklagarmyndigheten. Riksåklagaren utnämns av Polens president som väljer mellan ett antal kandidater som rekommenderats av Nationella domstolsrådet och Nationella åklagarrådet. Riksåklagaren rapporterar varje år till premiärministern om åklagarmyndighetens verksamhet. Allmänna och militära åklagare utnämns av riksåklagaren bland kandidater som föreslås av Nationella åklagarrådet.
Åklagarmyndighetens allmänna enheter delas in i följande **fyra nivåer**:
Riksåklagarämbetet
Åklagarkontor vid appellationsdomstolar
Regionala åklagarkontoret
Distriktsåklagarkontoret.
Åklagarmyndighetens militära enheter arbetar på tre nivåer:
Övermilitäråklagarens kontor,
militäråklagarens distriktskontor,
militäråklagarens garnisonskontor.
Allmänna åklagarna vid Institutet för nationell hågkomst och kommissionen för beivrande av brott mot den polska nationen arbetar i följande organisatoriska enheter:
Kommissionen för åtal av brott mot den polska nationen,
avdelningarna inom Institutet för nationell hågkomst och kommissionen för beivrande av brott mot den polska nationen.
kontoret för personkontroll (*Biuro lustracyjne*)
avdelningarna inom kontoret för personkontroll.
I polsk rätt skiljer man mellan de åklagare som utses av riksåklagaren och privata åklagare som är parter i brottmål och som enligt rättegångsreglerna får lov att bistå de allmänna åklagarna i deras arbete.
I polsk lagstiftning finns föreskrifter för flera olika yrkessammanslutningar. Nämnas kan Nationella åklagarrådet inom riksåklagarämbetet och åklagarföreningar och styrelser inom appellationsåklagarkontoren. Dessa organ har emellertid en rent intern karaktär och organisation och har inte några webbsidor eller e-tjänster.
Ytterligare upplysningar om den allmänna åklagarmyndigheten i Polen finns på webbplatsen Polens riksåklagarämbete.
Den allmänna åklagarens roll och ansvarsområden:
Den allmänna åklagarmyndighetens främsta uppgifter är **att se till att lagarna följs och att föra åklagarsidans talan i brottmål**.
De allmänna åklagarna utför sina uppgifter genom att
förrätta och övervaka förberedande straffrättsliga förfarandena,
uppträda som allmän åklagare i domstol,
inleda förfaranden i brottmål och tvistemål, lämna in åtal och delta i domstolsförfarandena i civil-, arbets- och socialrättsliga mål när detta krävs för att skydda rättsstatsprincipen, det allmänna intresset och medborgarnas egendom eller rättigheter,
vidta de åtgärder som lagen föreskriver för en riktig och enhetlig tillämpning av lagen,
bedriva forskning om brottslighet och vidta åtgärder för att motverka och förebygga brott,
samla in, behandla och analysera uppgifter från förfaranden som sker eller omfattas av lagen,
samarbeta med myndigheter för att förebygga brott och andra lagöverträdelser, och
samarbeta och medverka i sådana förfaranden för brottsbekämpning och förebyggande av brott som samordnas av internationella organisationer.
Allmänna åklagares rättigheter och ansvarsområden:
Allmänna åklagare måste följa gällande lagstiftning och i enlighet med principerna om opartiskhet och likabehandling av alla medborgare. Trots åklagarväsendets hierarkiska organisation är åklagarna oberoende i utövandet av sina officiella uppgifter. Åklagare får inte vara politiskt aktiva eller ha någon annan anställning och är skyldiga att ständigt förbättra sina kvalifikationer.

En allmän åklagare sysslar i huvudsak med brottmål. Ibland deltar åklagarna emellertid även i tvistemål, framför allt sådana mål som rör fastställande av faderskap, upphävande av föräldrarättigheter eller bristande rättslig handlingsförmåga. De kan även delta i förvaltningsmål som rör fastighets- eller byggnadsrättsliga ärenden. På varje regionalkontor finns en allmän åklagare som är utbildad i internationellt samarbete på det straffrättsliga området.

Allmänna domstolar

Organisation

De allmänna domstolarna i Polen utgörs av:
distriktsdomstolar,
regionala domstolar,
appellationsdomstolar.
Allmänna domstolar skipar rättvisa (i mål utanför förvaltningsdomstolarnas, militärdomstolarnas och Högsta domstolens behörighet) och uppfyller andra rättsrelaterade skyldigheter som tilldelats dem enligt lag. Domstolsavgörandena övervakas i enlighet med lagen av Högsta domstolen.
Distriktsdomstolarna har behörighet i en eller flera kommuner (i motiverade fall kan mer än en distriktsdomstol verka inom en enda kommun t.ex. i stora städer).
Den regionala domstolen är appellationsdomstol för distriktsdomstolarna och även första instans i vissa mål. Den har domstolsbehörighet över minst två distriktsdomstolar (domstolens administrativa område).
När ett mål handläggs i första instans i den regionala domstolen prövas alla överklaganden i appellationsdomstolen. Appellationsdomstolen har domstolsbehörighet över minst två regionala domstolar (appellationsområdet).
En domstol leds av rättens ordförande. Han eller hon förordnas för en bestämd period (fyra år vid distriktsdomstolarna och sex år i de regionala domstolarna och appellationsdomstolarna).

Juristyrken vid domstolar

Allmänna domstolar i Polen skipar rättvisa (i mål utanför förvaltningsdomstolarnas, militärdomstolarnas och Högsta domstolens behörighet) och uppfyller andra rättsrelaterade skyldigheter som tilldelats dem enligt lag. Skipande av rättvisa upprätthålls av domarna. Andra rättsrelaterade arbetsuppgifter vid sidan av rättskipningen sköts av domstolsnotarier och högre domstolsnotarier (domare kan även sköta dessa uppgifter om domstolsnotarierna är förhindrade).

Domare

I det polska rättssystemet skiljer man mellan **yrkesdomare** och **lekmannadomare**.
Domare uppfyller förpliktelser som är knutna till skipandet av rättvisa. De är förordnade på obestämd tid av Polens president på förslag av det Nationella domstolsrådet.
Inom sin verksamhet är domarna oberoende och lyder endast under grundlagen och lagen.
Domstolarnas och domarnas oberoende garanteras av **Nationella domstolsrådet**, som är ett konstitutionellt organ.
Domarnas oavhängighet garanteras genom rättslig immunitet och anställningstrygghet i enlighet med vad som anges i konstitutionen.
Domare är föremål för disciplinpåföljd vid överträdelser av sitt yrkesuppdrag. Disciplinärenden mot domare handläggs i första instans i appellationsdomstolen och i andra instans i Högsta domstolen.

Lekmannadomare

Lekmannadomarnas roll i rättsskipning är stadfäst i den polska konstitutionen. Lekmannadomare är oavhängiga och är liksom yrkesdomarna ansvariga endast underkastade konstitutionen och lagen. Lekmannadomare har samma rättigheter som domare när de prövar ett ärende. Till skillnad från domare kan de emellertid inte sitta som ordförande i en rättegång eller förhandling eller (i princip) sköta några arbetsuppgifter utanför rättegången.
I både tvistemål och brottmål sker förhandlingen vanligen i närvaro av en enda domare d.v.s. utan deltagande av lekmannadomare. Men i båda de lagar som reglerar dessa båda måltyper föreskrivs en kategori av mål, som p.g.a. av sin sociala betydelse, prövas under närvaro av lekmannadomare.
Lekmannadomare utses av kommunfullmäktige inom berörd domkrets. Deras ämbetstid är fyra år.

Domstolsnotarier (*Referendarz sądowy*)

Domstolsnotarier är anställda vid distriktsdomstolar och regionala domstolar. De sköter rättsrelaterade sysslor som enligt lagen tilldelats domstolarna.
Domstolsnotariernas utnämning tar sig början från det datum som anges utnämningshandingen. De utses av ordföranden i appellationsdomstolen.
I tvistemål utövar domstolsnotarier domstolens befogenheter inom ramen för de uppgifter som tilldelats dem, såvida inte något annat föreskrivs i lagen. Vid brottmål, mindre lagöverträdelser och skatteförseelser har domstolsnotarier befogenhet att lämna rekommendationer och i vissa fall som anges i lagen, meddela avgöranden och beslut.
Domstolsnotarier hör således till domstolspersonal som har befogenhet att sköta rättsliga arbetsuppgifter och handla å domstolens vägnar inom ramen för sitt ansvarsområde. Inom sitt ansvarsområde är de oavhängiga vad gäller domstolsavgörandenas och beslutens innehåll i enlighet med lagen.
Oavhängigheten innebär att deras rättsliga arbete är organisatoriskt och funktionellt avskilt från andra organ för att garantera att det sker på ett oavhängigt sätt.

Informationsblad om domstolsnotarier. PDF (374 Kb) en

Domstolsassistenter

Domstolsassistenter sköter förberedande uppgifter inför en förhandling och ser till att det interna arbetet flyter smidigt (bl.a. rättsskipningen och andra rättsrelaterade arbetsuppgifter). Sökanden väljs ut i ett urvalsförfarande.

Informationsblad om domstolsassistenter PDF (374 Kb) en.

Domstolssekreterare (*Urzędnik sądowy*)

Domstolssekreterare finns i alla allmänna domstolar för administrativa uppgifter som inte sköts av andra yrkesgrupper, t.ex. protokollföring vid domstolsförhandlingar, hantering av domstolsavgöranden och organsation av domstolskansliet. Deras rättigheter och skyldigheter samt anställningsvillkor bestäms genom lagen om domstolspersonal och av den allmänna åklagaren. Sökanden väljs ut i ett urvalsförfarande.

Informationsblad om domstolspersonal PDF (379 Kb) en.

Hur juristyrkena är organiserade

Advokater

I Polen har advokaterna till uppgift att ge rättshjälp för att skydda de medborgerliga fri- och rättigheterna. De tillhandahåller juridisk rådgivning och utarbetar rättsliga utlåtanden. De säkerställer även att parterna är representerade i brottmål, tvistemål, familjemål, mål som avser ungdom, mål som avser arbetsrätt och socialförsäkringsrätt och förfaranden inför Högsta förvaltningsdomstolen.
Yrkesmässig specialisering är inte obligatorisk i Polen - jurister kan välja vilket område de vill specialisera sig på. Eftersom polsk lag emellertid garanterar en av staten betald försvarsadvokat för finansiellt missgynnade parter måste jurister kunna erbjuda juridisk rådgivning inom olika rättsområden.

Det finns 24 **regionala advokatsamfund** och **Polska advokatsamfundet** som verkar på det nationella planet. Dessa yrkessammanslutningar ansvarar för att representera och försvara juristernas yrkesmässiga rättigheter, utveckla yrkeskunnande, erbjuda utbildning för praktikanter och skapa, befrämja och upprätthålla regler och yrkesetik.

Rättsdatabaser

För mer information, se webbsidan för Polens advokatsamfund.

Juridiska rådgivare

Juridiska rådgivare ger juridisk rådgivning till aktiebolag, andra bolag, organisatoriska enheter och fysiska personer. De tillhandahåller juridisk rådgivning och utarbetar rättsliga utlåtanden. Till skillnad från advokater kan de anlitas av andra parter. Sedan den 1 juli 2015 har advokater och juridiska rådgivare samma processrättsliga rättigheter - juridiska rådgivare kan agera som rådgivare för försvaret i brottmål såvida de inte är anlitade av andra parter. De kan även agera i mål som rör mindre lagöverträdelser och agera som rådgivare i disciplinförfaranden.

De juridiska rådgivarnas yrkessammanslutning består av 19 **regionala avdelningar för juridiska rådgivare och Nationella avdelningen för juridiska rådgivare** som verkar på nationell nivå. Dessa yrkessammanslutningar ansvarar för att representera och försvara de juridiska rådgivarnas yrkesmässiga rättigheter, utveckla yrkeskunnande, erbjuda utbildning för praktikanter och skapa, befrämja och upprätthålla regler och yrkesetik.

Rättsdatabaser

För mer information, se webbsidan för nationella kammaren för juridiska rådgivare.

Notarier

Organisation

Justitieministern utser notarierna och tilldelar dem ett kontor efter ansökan och efter att ha rådfrågat styrelsen för berörd notariekammare. Justitieministern har befogenhet att avskeda notarier.

Justitieministeriet för register över notariekontor och fastställer maximiarvodet för notarietjänster.

Notarierna har en yrkessammanslutning som består av 11 **notariekammare** samt **Nationella notariekommaren.**

Roll och ansvarsområden

Notarier utnämns för att utföra transaktioner som måste föregås av en notariehandling (t.ex. överlåtelse av egendom), eller då parterna väljer detta. Notarieyrket är ett yrke som kräver allmänhetens förtroende. I egenskap av personer med allmänt förtroende som handlar i statens namn måste notarierna garantera säkerheten vid fastighetsöverlåtelser.

Notarierna sköter följande notarieuppgifter: upprätta notariehandlingar, arvsintyg och andra intyg, inge försäkran, upprätta protokoll, upprätta protester rörande skuldebrev och checker, förvara kontanter, värdepapper, handlingar och data på datalagringsenhet, göra anteckningar i och ta kopior av och utdrag ur handlingar, upprätta utkast till handlingar, deklarationer och andra handlingar på parters begäran och utföra andra arbetsuppgifter enligt särbestämmelser. Notariehandlingar som utförts av en notarie i enlighet med lagen anses utgöra ett officiellt dokument.

Notarierna har egna kontor för sin verksamhet. Notarierna kan ensam driva sitt kontor, men många notarier går samman och driver gemensamt ett kontor i enlighet regelverket för sammanslutningar. I detta fall utför varje notarie sin verksamhet på egna vägnar och ansvarar för sina egna handlingar.

Rättsdatabaser

För vidare information se webbsidan Nationella notariekommaren (inte tillgänglig på engelska).

Övriga juristyrken

Polsk lag möjliggör följande juridiska yrken: **exekutionsbiträden**.

Exekutionsbiträden

Enligt polsk lag är exekutionsbiträden de tjänstemän som sköter verkställighet. De är också statstjänstemän eftersom en sådan ställning behövs för att legitimera de uppdrag som de utför och som i hög grad inkräktar på privatpersoners medborgerliga rättigheter och friheter. Deras arbetsuppgifter består först och främst av tvångsåtgärder som är nödvändiga för att verkställa domstolsavgöranden och genomföra författningsfästa rätten till rättvis prövning av mål. Exekutionsbiträdets befogenhet består i att genomföra verkställighetsförfaranden i tvistemål.

Exekutionsbiträdena utses av justitieministern bland kandidater som måste motsvara kraven enligt lagen om exekutionsbiträden och verkställighet. Kraven består av juristutbildning, fullbordad praktik, genomgången examen för exekutionsbiträden och fullgjord provtjänstgöring i minst två år som exekutionsbiträdesassistent.

Tillsynen av exekutionsbiträden sköts av justitieministeriet och rättens ordförande vid de domstolar där exekutionsbiträdena är verksamma och av exekutionsbiträdenas sammanslutningar - **exekutionsbiträdenas nationella råd** och **styrelserna för exekutionsbiträdenas kamrar**.

Se webbsidan justitieministeriet och exekutionsbiträdenas nationella råd.

Organisationer som tillhandahåller juridisk rådgivning utan betalning

I Polen finns det en rad organisationer som tillhandahåller gratis juridisk rådgivning: Exempel på dessa är:

'**Blue Line**', som arbetar under familje- arbets- och socialministeriet och bekämpar våld i hemmet. För mer information, se webbsidan för Blue Line, som också kan kontaktas på: +48 22 668 70 00.

Kostnadsfri juridisk hjälp kan även fås genom **"law clinics"**, som drivs av studenter som tillhör föreningar knutna till den juridiska fakulteten i alla stora polska universitet.

Senaste uppdatering: 29/11/2022

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.